

ZO ERG IS HET DUS

DE ONGELIJKE STRIJD VAN ONDERNEMERS TEGEN NEP

De handel in namaakartikelen neemt de afgelopen jaren explosief toe. Oorzaak is de verschuiving van die handel naar internet, van containers naar postpakketjes. Is daar nog tegen op te boksen als maker van het echte product?

Ah, daar is het bestelbusje met een pakketje uit China. Dat zullen de nieuwe sportschoenen zijn die voor een bodemprijsje op internet zijn besteld. En dat voor Nikes. Hoewel, ze zullen toch wel echt zijn?

Die vraag zal vaker opkomen bij de consument nu namaakartikelen de weg naar internet hebben gevonden. Douane-ambtenaren kunnen wel de inhoud van containers controleren bij de grens, maar onmogelijk al die afzonderlijke postpakketjes. Meer dan 190 miljoen worden er al jaarlijks bezorgd. En van die situatie plukken de producenten van de echte artikelen de wrange vruchten. Want die lopen niet alleen omzette, maar zien ook hun imago besmeurd worden door imitatie van mindere kwalitei-

teit. Niet jouw schuld, maar je wordt er wel op aangekeken.

BLOED, ZWEET EN TRANEN

Het wordt technisch steeds makkelijker om producten die ondernemers met bloed, zweet en tranen hebben uitgedacht en ontwikkeld, na te maken. Binnen zes weken kan er al een kopie in China liggen. Naast sportschoenen gaat het om sigaretten, horloges, kleding, tassen en parfum. Maar ook om tandenborstels, auto-onderdelen, scheermesjes en zelfs medicijnen. De lijst met namaakartikelen is lang en groeiende. Richtte de handel zich vroeger vooral op goedkope varianten van luxegoederen, tegenwoordig zit er blijkbaar ook genoeg handel in *fast moving consumer goods* als deo-

dorant en lippenstift. Die uitbreiding van het assortiment is ook niet zonder gevaar voor de consument. Er zijn al gevallen bekend van nep-Havaianas-teenslippers die onder je voeten wegsmelten in de zon, pyjama's die snel vlam vatten en remschijven die breken bij een noodstop. Om nog maar te zwijgen van medicijnen die niet of heel anders blijken te werken. Je zal er als producent van het merk maar mee geconfronteerd worden.

MAFFIA EN CHINESE TRIADES

De georganiseerde misdaad, van de Italiaanse maffia tot Chinese triades, ziet inmiddels ook het lucratieve van deze handel in. Grote partijen nepkleding worden naar Europa verscheept, en krijgen pas daar het merk erop genaaid. De Fiscale Inlichtingen- en OpsporingsDienst (FIOD) richt zich op deze grote volumes en de landelijke netwerken. Het kleinere werk is voor de reguliere politie. Maar die ziet vaak het verschil niet tussen echt en nep. De douane kan maar een beperkt aantal containers doorzoeken. Eigenlijk is vooraf informatie nodig over een verdachte lading om zinvol actief te zijn. Bijkomende factor is dat havens als Rotterdam in een mondiale con-

Terroristen ontdekken namaak

De productie van en handel in namaak is relatief makkelijk op te zetten en wordt niet zo streng bestraft. Dat brengt niet alleen de georganiseerde misdaad, maar ook terreurbewegingen ertoe om op deze manier voor hun inkomsten te zorgen. Zo waren de twee daders van de Charlie Hebdo-aanslag in Parijs eerder actief als verkopers van nep-Nikes. Positief hieraan is wellicht dat de autoriteiten hierdoor meer aandacht gaan besteden aan de aanpak van namaak.

Het mag niet, maar het gebeurt wel:
nepartikelen meenemen uit het buitenland

currentiestrijd zijn verwickeld en hun reputatie van snelle doorvoerhaven niet in de waagschaal willen stellen. De inzet van de FIOD houdt bovendien op bij de grens, terwijl namaak bij uitstek een internationale aangelegenheid is. Als China te duur wordt om te produceren, zal de handel zich verplaatsen naar een nieuw goedkoop land waar de regels niet zo streng worden gehandhaafd. Het is aan de merkeigenaren zelf om een zaak aan te spannen tegen neppers.

TOENAME VAN 80 PROCENT

Volgens de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) loopt inmiddels meer dan de helft van de handel via internet. Mede daardoor is de mondiale handel in namaak de afgelopen vijf jaar met 80 procent toegenomen. De schade voor het bonafide bedrijfsleven is moeilijk in te schatten, want dan moet je eerst weten hoe groot de namaaksektor is, en dat kun je niet weten. Onderzocht is wel dat de Europese kledingindustrie jaarlijks 26 miljard euro misloopt, waarvan Nederlandse kledingbedrijven 1 miljard voor hun rekening nemen. Volgens de OESO bestaat 2,5 procent van de wereldhandel inmiddels uit namaak. Dan kom je voor een multinational als Unilever uit op een schadepost van 1 miljard euro per jaar. Maar hoe moet je de

‘BESTRIJDING VAN NAMAAK HEEFT NIET HOOGSTE PRIORITEIT BIJ OM’

makers van merkproducten tegen die toename van nep beschermen? Over die vraag organiseerde de Nederlandse tak van de International Chamber of Commerce (ICC) vorige week een internationaal seminar in Den Haag. Want de strijd tegen namaak kan niet vanuit Nederland alleen worden gevoerd.

RECHTZAAK TEGEN ALIBABA

Om het probleem van verkoop via internet te ondervangen wordt het vizier van namaakbestrijders in toenemende mate gericht op verkoopplatforms als Marktplaats, eBay en het Chinese Alibaba. Dat laatste krijgt veel aandacht omdat zo'n 80 procent van de namaakartikelen uit China en Hongkong afkomstig is. Het Franse concern SA Kering, dat een aantal luxemerken herbergt, heeft vorig jaar een rechtszaak tegen Alibaba aangespannen omdat het handelsplatform wilens en wetens de handel in namaakartikelen zou toestaan. Alibaba ontkent dat en wijst erop dat het in twee jaar tijd meer dan 140 miljoen euro heeft gependeed aan het weren van namaak.

JURIDISCHE STAPPEN

In Nederland is de jacht op namaak onder meer in handen van React, een internationale organisatie die meer dan tweehonderd merkproducenten vertegenwoordigt. ‘We

nee

Namaakmerkartikelen mag je niet meenemen.

Weten wat mee mag?

Download de douane app

of kijk op douane.nl/reizigers

Douane Belastingdienst

Leuker kunnen we 't niet maken.

proberen met platforms als eBay en Alibaba afspraken te maken over het omgaan met namaak', zegt Björn Grootswagers, directeur Noordwest-Europa bij React. 'Als is aangetoond dat er nepproducten worden aangeboden, dan moeten die advertenties verwijderd worden. Gebeurt dat niet, dan kunnen we juridische stappen nemen. Soms is het nodig om daarmee te dreigen.' Hij geeft aan dat het lastig is om op internet te beoordelen of iets namaak is. Een handelaar zet bijvoorbeeld een afbeelding van het echte product op internet en verzendt een namaakexemplaar. Dat blijkt pas als het pakketje thuis wordt geopend. Maar Grootswagers vindt 'dweilen met de kraan open' te sterk uitgedrukt. 'Als we niets zouden doen, zou het probleem alleen maar erger worden. Een deel van de handelaren in namaak stopt als ze in het nauw komen.'

Wie in Nederland wordt betrapt op namaakhandel, kan een boete krijgen of zelfs een celstraf van vier jaar. Grootswagers vindt die strafmaat hoog genoeg, maar tekent er wel bij aan dat die zelden wordt opgelegd. 'De bestrijding van namaak heeft niet zo'n hoge prioriteit bij het openbaar ministerie. Minder dan de aanpak van drugscriminaliteit bijvoorbeeld.' En de handel buiten Nederland blijft natuurlijk sowieso buiten schot.

Nep in de EU

In de Europese Unie zijn vorig jaar 40 miljoen nepartikelen onderschept door de douane, 15 procent meer dan in 2014. De totale waarde wordt geschat op 650 miljoen euro. In Nederland werden 5 miljoen artikelen onderschept, een verdubbeling ten opzichte van 2014. Maar dit zegt niets over namaak die als pakketpost wordt verzonden.

Er werden in Europa vooral sigaretten (27 procent) in beslag genomen. De landen van herkomst van de producten waren achtereenvolgens China, Montenegro, Hongkong, Maleisië en Benin. Landen lijken zich te specialiseren in de productie van namaak. Uit Benin komen voedingsmiddelen, uit Mexico alcohol, uit Marokko andere dranken, uit Maleisië drogisterijproducten, uit Turkije kleding, uit Hongkong elektronica, uit Montenegro sigaretten en uit India medicijnen.

PARFUM IS DE HEL

De Bazaar in Beverwijk heeft twee jaar geleden wél te maken gekregen met het OM. Acht grote merkeigenaren hadden aangifte gedaan nadat bij een controle was gebleken dat 90 procent van de test aankopen namaak betrof. De zaak is niet doorgezet omdat er afspraken met De Bazaar konden worden gemaakt. 'Stuiten we nu op namaak, dan spreken we de desbetreffende verkoper daarop aan en moet hij de spullen verwijderen. Valt hij in herhaling, dan krijgt hij een boete of is hij niet meer welkom', zegt De Bazaar-woordvoerder Mariska Roos.

Maar het is en blijft lastige materie, zegt ook zij. 'We hebben hier met meer dan duizend ondernemers te maken. En wij kunnen zelf niet constateren wat nep is. Daar heb je een expert voor nodig. Kijk, van een Michael Kors-tas van 10 euro weet je dat die niet echt is. Maar vaak heb je te maken met meesternamakers. En parfum is de hel: het kan een afgekeurde partij zijn, of het is geproduceerd in een ander land.'

NAMAAK NIET MEER COOL

Toch is De Bazaar erbij gebaat om namaak zoveel mogelijk te weren. Al is het maar omdat bij het publiek nog steeds het idee leeft dat 'wij het geen probleem vinden', zegt Roos. 'Dat is slecht voor ons imago. De houding tegenover namaak is veranderd. Vroeger kwam iedereen terug van vakantie in Turkije met een paar

nep-Nikes. Dat was stoer. Nu wordt het niet meer cool gevonden. Klanten die bij ons een merkartikel denken te kopen, voelen zich belazerd als ze thuis ontdekken dat het nep is.' Ook Björn Grootswagers van React wijst op de rol die de consument speelt. Een deel zal te goedertrouw of vanuit naïviteit een namaakproduct kopen. Ligt de aanschafprijs 20 tot 30 procent onder de marktprijs, dan kan het immers om een overjarige collectie gaan, of heeft de verkoper gewoon groot ingekocht. Maar een ander deel van de consumenten weet dat het om nep gaat. Grootswagers: 'Zij moeten gaan beseffen dat zij zo de nepindustrie in stand houden, en het criminele netwerk er omheen.'

Hij denkt dat het zal helpen als de anonimiteit op internet wordt aangepakt. Handelsplatforms zouden over meer gegevens van aanbieders moeten beschikken dan het ip-adres. Dan is er in elk geval een aanknopingspunt voor bedrijven en de FIOD als er weer een partij nep opduikt. ■